

ינואר 2015

חדקונית הדקל האדומה

החיפושית הגורמת לתמותת דקלים בישראל

המלצות למניעה ולהדברה של המזיק

כללי

חדקונית הדקל האדומה תוקפת מגוון מיני דקלים וגורמת להתייבשותם תוך חודשים אחדים. בתקופה זו נפוצה החדקונית בכל הארץ, למעט אזור הערבה, בואכה אילת. במטעי התמרים החדקונית תוקפת לרוב עצים בעלי חוטרים מאורגזים או שנותקו מגזע האם. כל פעולת גיזום או פציעה כלשהי ברקמת העץ יגרמו לשחרור חומרים נדיפים המושכים את החיפושית להטלה. מחודש מרס עד חודש דצמבר מעופפות החיפושיות ונוחתות על עצי הדקל. מלכודת "פיקוסאן", המשווקת ע"י חברת "ביובי", מבוססת על חומרי משיכה ומשמשת לניטור בלבד של החיפושיות.

המלצות למניעת המזיק

בכל עצי התמר הקנרי בישראל מומלץ לטפל למניעת הופעת המזיק בתכשירי הדברה כדלקמן: קונפידור* 0.2% + סימבוש* 0.3% בנפח תרסיס של 10-20 ליטר מים לעץ. לעץ צעיר שגובהו 2-3 מטרים די ב-5 ליטרים מים לעץ. החל מחודש מרס מרססים או מגמיעים לקדקוד הדקל אחת ל-3 חודשים.

המלצות להדברת המזיק

בעץ פגוע ללא לולבים משלבים את קוטל הפטריות פוליקור 0.1%. עץ פגוע ללא לולבים אך בעל כפות ירוקות ניתן להציל בטיפול המשלב קונפידור + סימבוש + פוליקור בריכוזים הרשומים לעיל. התמר המצוי, דקל וושינגטוניה, דקל משולש (דיפסיס), דקל דמוי קוקוס ודקל הטבעות נתקפים אך שכיחות הנגיעות נמוכה. נזקה של החדקונית לעץ תמר קנרי מתבטא בפגיעה בסימטריות של העץ, בקריסת הלולבים, בכרסום בסיסי הכפות, בהתייבשותן ובנשירתן של הכפות לקרקע תוך חודשיים, כך שהגזע נותר ערום מכפות. בעצי תמר מצוי בגינון הציבורי החדקונית מטילה ביצים בבסיסי הכפות סמוך לקדקוד הדקל; כאשר הכפות ירוקות, וללא סימנים מוקדמים או סימנים חיצוניים לנגיעות, הזחלים מכרסמים בגזע וגורמים להפלת קדקוד הדקל. במעקב אחר הנגיעות בתמר המצוי בשנים האחרונות התברר שבאזורים שנפגעו בהם מרבית הדקלים הקנריים, החלו להיפגע גם עצי תמר מצוי, ולכן באזורים אלה מומלץ לטפל גם בעצי התמר המצוי בתכשירים המומלצים לעיל. כמו כן, בכל השטח שמצפון לחיפה ועד נהריה וקריית שמונה עצי תמר מצוי עלולים להיתקף בחדקונית, ואף שם כדאי לטפל למניעה והדברת המזיק.

* התכשירים קונפידור וסימבוש קיבלו רישוי חירום להדברת החדקונית בגינון הציבורי.